

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14Co/123/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1615205198
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Kriváňová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1615205198.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte v zložení: predsedníčka senátu JUDr. Darina Kriváňová a členovia senátu JUDr. Branislav Král a JUDr. Michaela Krajčová, v spore žalobcu: brigata, s. r. o., so sídlom Geologická 575/2, Praha 5, Hlubočepy, ČR, IČO: 248 42 001, zast. AK Ivan Syrový, s. r. o., so sídlom Kadnárova 83, Bratislava, IČO: 47 232 765 proti žalovanej: U. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXXX/XXX, E., zast. AK KRAKOVSKÝ & PARTNERS, s. r. o., so sídlom Záhradnícka 27, Bratislava, IČO: 35 977 272, o zaplatenie sumy 13.740,00 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky č. k. 5C/713/2015-102 zo dňa 28.01.2020, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Malacky č. k. 5C/713/2015-102 zo dňa 28.1.2020 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Malacky rozsudkom č. k. 5C/713/2015-102 zo dňa 28.01.2020 zamietol žalobu o zaplatenie 13.740,00 Eur s príslušenstvom a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

2. Žalobca podanou žalobou žiadal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť sumu 13.740,- Eur s príslušenstvom z odôvodnením, že žalovaná uzatvorila dňa 15.06.2012 zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. s veriteľom spoločnosťou WR Credit, s. r. o. so sídlom Michalská 9, Bratislava. Predmetom zmluvy bol záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi spotrebiteľský úver vo výške 12.000,- Eur a záväzok dlžníka vrátiť veriteľovi dlžnú sumu vo výške 13.740,- Eur do 15.12.2012 úhradou formou jednej splátky.

3. Zmluvu o postúpení pohľadávky, ktorá bola uzavretá medzi postupcom spoločnosťou WR Credit s. r. o. a postupníkom spoločnosťou brigata s. r. o., podpísaná dňa 14.07.2014, bola pohľadávka zo zmluvy postúpená na žalobcu, ktorý listom zo dňa 11.07.2014 oznámil postúpenie pohľadávky žalovanej. Žalobca tvrdil, že žalovanej bol poskytnutý spotrebiteľský úver, ktorý sa zaviazala vrátiť veriteľovi spolu so zmluvne dohodnutým úrokom, ale žalovaná dlžnú sumu ani čiastočne nezaplatila a pre prípad nedodržania termínu splatnosti si zmluvné strany dohodli zmluvnú pokutu vo výške 3.300,- Eur. Žalobca preto žiadal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť istinu vo výške 13.740,- Eur, sumu 3.300,- Eur, ako zmluvnú pokutu a úroky z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 13.740,- Eur od 16.12.2012 do zaplatenia. Žalovaná nesúhlasila s podanou žalobou a tvrdila, že vo veci je už právoplatne rozhodnuté a tak sa vec nemôže prejednať znova, čo je neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Žalovaná tvrdila, že pred postúpením pohľadávky podala žalobu proti spoločnosti WR Credit s. r. o. o určenie neplatnosti právneho úkonu, ktorým sa domáhala určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorú uzatvorila dňa 15.06.2012 so spoločnosťou WR Credit s. r. o. a tak sa domáhala určenia neplatnosti tej istej zmluvy o úvere, na základe ktorej uplatňuje žalobca nárok na zaplatenie 13.740,- Eur s príslušenstvom. O žalobe rozhodol Okresný súd Malacky rozsudkom vo veci sp. zn. 4C 134/2013 zo dňa 09.11.2016 tak, že určil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatvorená dňa 15.06.2012 je neplatná.

Preto v tomto konaní sa prejednáva tá istá vec, v ktorej bolo už rozhodnuté a ide o ten istý nárok, rovnaké skutkové tvrdenia, z ktorých bol nárok uplatnený, teda zo zmluvy o úvere a konanie sa týka tých istých osôb. Žalovaná navrhla žalobu zamietnuť pre nesprávny petit, ničím nepodložený.

4. Okresný súd právne vec posúdil podľa § 451 ods. 2, § 100 ods. 1, § 101, § 103, § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a § 40 a), § 49 a) CSP.

5. Z rozsudku Okresného súdu Malacky sp. zn. 4C/134/2003 súd zistil, že právnenému predchodcovi žalobcu boli od začiatku známe konkrétne skutočnosti a okolnosti, na základe ktorých mal vedomosť, že v skutočnosti poskytol plnenie vo výške 6.000,- Eur a teda že predmetná zmluva je neplatná, nakoľko sám svojim konaním uviedol do omylu, ktorý úmyselne svojim konaním vyvolal. Právny predchodca žalobcu od podania žaloby vedel, že zmluva je neplatná, nakoľko jej neplatnosť úmyselne zapríčinil.

6. Žalovaná tvrdila, že v danej veci sa má prejednať tá istá vec, keďže ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Malacky sp. zn. 4C/134/2013, ide o ten istý nárok alebo stav vyplývajúci z danej veci, z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený, to znamená zo zmluvy o úvere a konanie sa týka tých istých osôb. Žalovaná preto žiadala, aby súd konanie zastavil, nakoľko prekážka rozsúdenej veci svojou podstatou patrí k procesným podmienkam a jej existencia v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. K vyjadreniu žalovanej žalobca uviedol, že tým, že skutočnosť, že zmluva je neplatná v danom konaní nespôsobí procesnú prekážku v rozhodnutej veci, ale len zmenu právneho titulu, z ktorého si žalobca uplatňuje svoj nárok a taktiež zmenu príslušenstva. Žalobca si preto naďalej uplatňuje istinu o výške 12.000,- Eur, ale nie z titulu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ale z titulu bezdôvodného obohatenia žalovanej. Príslušenstvo tak bude znížené o zmluvné úroky vo výške 1.740,- Eur a zmluvnú pokutu vo výške 3.300,- Eur, nakoľko ide o príslušenstvo k zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola vyhlásená za neplatnú. Žalobca žiadal zaplatiť úroky z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 12.000,- Eur od 16.12.2012 do zaplatenia, Žalobca ďalej k veci uviedol, že súd je viazaný jeho návrhom, ktorým bol nárok na zaplatenie istiny a príslušenstva, a zostáva na právnom posúdení súdu, z akého titulu nárok prizná, čo ale nemá vplyv na podstatu žaloby.

7. Okresný súd na základe podanej žaloby a pripojenej zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej v zmysle Zákona č. 129/2010 Z.z. dňa 15.06.2012, ktorá bola uzavretá medzi WR Credit s. r. o. ako veriteľom a U. G. ako dlžníkom, a po prejednaní veci dospel k záveru, že z rozsudku OS Malacky sp. zn. 4C/134/2013 vyplýva, že právnenému predchodcovi žalobcu boli od samého začiatku uzatvorenia zmluvy so žalovanou známe konkrétne skutočnosti, na základe ktorých mal vedomosť, že poskytol plnenie vo výške 6.000,- Eur, a teda že predmetná zmluva je neplatná, nakoľko sám svojim konaním uviedol do omylu žalovanú, ktorý úmyselne svojim konaním vyvolal. Žalovaná uzatvorila zmluvu deklarujúcu poskytnutie hotovostných finančných prostriedkov, ktoré v skutočnosti neobdržala. Právny predchodca žalobcu od okamihu uzatvorenia zmluvy, teda odo dňa 15.06.2012 vedel, že zmluva je neplatná, nakoľko jej neplatnosť úmyselne zapríčinil. Vedel aj to, že žalovaná v dôsledku prijatia majetkového prospechu plnením z neplatného právneho úkonu, o ktorého neplatnosti mal žalobca a jeho právny zástupca vedomosť, sa bezdôvodne obohatila, preto začala dňa 15.06.2012 plynúť subjektívna premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia. K premlčaniu práva na vydanie bezdôvodného obohatenia došlo dňa 15.06.2014 a žaloba na súd bola podaná dňa 04.05.2015, teda po uplynutí 2-ročnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalovaná vzniesla námietku premlčania a preto súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %, podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

8. Proti rozsudku podal odvolanie žalobca, ktorý namietal, že Okresný súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci a tvrdil, že subjektívna premlčacia lehota nemohla začať plynúť dňa 15.06.2012, nakoľko vtedy právny predchodca žalobcu jednoznačne nevedel, že sa žalovaná bezdôvodne obohatila. Tej totiž bola poskytnutá finančná hotovosť vo výške 12.000,- Eur, čo preukazuje aj zmluva o spotrebiteľskom úvere, v ktorej je uvedené v článku VI., že „Dlžník svojím podpisom na tejto zmluve potvrdzuje, že od veriteľa prevzal celú čiastku úveru vo výške 12.000,- Eur, a to v hotovosti, v deň podpisu tejto Zmluvy.“ Okresný súd Malacky vyhodnotil v konaní pod sp. zn. 4C/134/2013 to, že došlo k odovzdaniu len 6.000,- Eur, a nie 12.000,- Eur, na základe dôkazov v podobe zmluvy o spotrebiteľskom úvere a tvrdenia právneho predchodcu žalobcu a dôkazu v podobe výpovede žalovanej a jej syna tak, že sa priklonil na stranu žalovanej, pričom ich jediným argumentom bolo ústne tvrdenie, že dostali sumu 6.000,- Eur a nie 12.000,- Eur, aj napriek tomu, že žalovaná podpísala ako osoba, ktorá nemá

obmedzenú spôsobilosť na právne úkony zmluvu, kde bola uvedená suma 12.000,- Eur. Táto skutočnosť ale predsa nemôže predstavovať okamih začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby u právneho predchodcu žalobcu. Nakoľko aj z výpovede žalovanej v konaní sp. zn. 4C/134/2013 je preukázané, že došlo k odovzdaniu aspoň 6.000,- Eur, to znamená, že právny predchodca žalobcu si reálne ani nemohol myslieť, že došlo k bezdôvodnému obohateniu v celej sume 12.000,- Eur. Subjektívna premlčacia doba nemohla ani začať plynúť dňa 09.11.2016, nakoľko predtým už uplynula objektívna 3-ročná premlčacia doba dňa 15.06.2015. Žaloba bola podaná dňa 04.05.2015, čo znamená, že doba na podanie žaloby bola zachovaná, a nemohlo dôjsť k premlčaniu ani subjektívnemu, ani objektívnemu. Preto ak mal podľa súdu žalobca dňa 15.06.2012 vedieť, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, musela to tým istým dňom vedieť aj žalovaná, ktorá neprejavila žiadnu snahu o vrátenie sumy ani vo výške 6.000,- Eur. Žalobca v podanom odvolaní navrhol, aby odvolací súd rozsudok Okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

9. K odvolaniu žalobcu sa žalovaná na výzvu súdu po doručení odvolania písomne nevyjadрила.

10. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) preskúmal vec v celom rozsahu, vrátane súvisiaceho výroku o náhrade trov konania, viazaný dôvodmi odvolania (§ 470 ods. 1, ods. 2, § 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z.z. účinný od 01.07.2016), vec prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, pretože odvolanie žalobcu je dôvodné.

11. Predmetom konania v danej veci bol nárok žalobcu na zaplatenie sumy 13.740,00 Eur s príslušenstvom. Žalobca v podanej žalobe tvrdil, že žalovaná uzatvorila dňa 15.06.2012 zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. s veriteľom spoločnosťou WR Credit, s. r. o. so sídlom Michalská 9, Bratislava. Predmetom zmluvy bol záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi spotrebiteľský úver vo výške 12.000,- Eur a záväzok dlžníka vrátiť veriteľovi dlžnú sumu vo výške 13.740,- Eur do 15.12.2012 úhradou formou jednej splátky. Žalobca tvrdil, že žalovanej bol poskytnutý spotrebiteľský úver, ktorý sa zaviazala vrátiť veriteľovi spolu so zmluvne dohodnutým úrokom, ale žalovaná dlžnú sumu ani čiastočne nezaplatila a pre prípad nedodržania termínu splatnosti si zmluvné strany dohodli zmluvnú pokutu vo výške 3.300,- Eur. Žalobca preto žiadal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť istinu vo výške 13.740,- Eur, sumu 3.300,- Eur, ako zmluvnú pokutu a úroky z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 13.740,- Eur od 16.12.2012 do zaplatenia.

12. Okresný súd právne vec posúdil podľa § 451 ods. 2, § 100 ods. 1, § 101, § 103, § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a § 40 a), § 49 a) CSP a na základe podanej žaloby a pripojenej zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej dňa 15.06.2012, ktorá bola uzavretá medzi WR Credit s. r. o. ako veriteľom a U. G. ako dlžníkom a po prejednaní veci dospel k záveru, že právnenému predchodcovi žalobcu boli od samého začiatku uzatvorenia zmluvy so žalovanou známe konkrétne skutočnosti, na základe ktorých mal vedomosť, že poskytol plnenie vo výške 6.000,- Eur, a teda že predmetná zmluva je neplatná, nakoľko sám svojim konaním uviedol do omylu žalovanú, ktorý úmyselne svojim konaním vyvolal. Žalovaná uzatvorila zmluvu deklarujúcu poskytnutie hotovostných finančných prostriedkov, ktoré v skutočnosti neobdržala. Právny predchodca žalobcu od okamihu uzatvorenia zmluvy, teda odo dňa 15.06.2012 vedel, že zmluva je neplatná, nakoľko jej neplatnosť úmyselne zapríčinil. Vedel aj to, že žalovaná v dôsledku prijatia majetkového prospechu plnením z neplatného právneho úkonu, o ktorého neplatnosti mal žalobca a jeho právny zástupca vedomosť, sa bezdôvodne obohatila, preto začala dňa 15.06.2012 plynúť subjektívna premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia. K premlčaniu práva na vydanie bezdôvodného obohatenia došlo dňa 15.06.2014 a žaloba na súd bola podaná dňa 04.05.2015, teda po uplynutí 2-ročnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalovaná vzniesla námietku premlčania a preto súd žalobu zamietol.

13. Takýto záver okresného súdu je predčasný a z vykonaného dokazovania a ani z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva, akými úvahami sa súd riadil, keď dospel k záveru, že právnenému predchodcovi žalobcu boli od samého začiatku uzatvorenia zmluvy so žalovanou známe konkrétne skutočnosti, na základe ktorých mal vedomosť, že poskytol plnenie vo výške 6.000,- Eur, a teda že predmetná zmluva je neplatná, nakoľko sám svojim konaním uviedol do omylu žalovanú, ktorý úmyselne svojim konaním vyvolal.

14. Z obsahu odvolania žalobcu vyplýva námietka, že napadnutý rozsudok okresného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav veci tým, že nesprávne vyhodnotil jeho tvrdenie o poskytnutí uplatnenej sumy žalovanej vo výške 12.000 eur na základe podmienok dohodnutých v zmluve o pôžičke.

15. V danej veci je uplatnený nárok na zaplatenie sumy 12 000 eur s príslušenstvom, ktorú si žalobca uplatnil z dôvodu, že žalovaná si nespĺnila dobrovoľne povinnosť vrátiť peniaze za podmienok dohodnutých v zmluve o pôžičke uzavretej dňa 15.6.2012.

16. Okresný súd nárok žalobcu právne posúdil podľa ustanovenia § 451 Občianskeho zákonníka ako bezdôvodné obohatenie, keď dospel k názoru, že v danom prípade ide o bezdôvodné obohatenie vzniknuté na strane žalovanej, ktoré žalobcovi nepriznal, z dôvodu premlčania jeho nároku a žalobcovi nepriznal uplatnený nárok podľa ustanovenia, ktoré upravuje nároky zo zmluvy o pôžičke a to podľa § 657 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého Zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

17. Podstatnými náležitosťami zmluvy o pôžičke sú prenechanie (odovzdanie) veci, najmä peňazí a povinnosť vrátiť vec rovnakého druhu a určenie času vrátenia. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov konania. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena.

18. V konaní o zaplatenie dlhu z určitej zmluvy, má žalobca (veriteľ) povinnosť bremeno tvrdenia v tom, že so žalovaným (dlžníkom) uzavrel zmluvu, že na jej základe poskytol žalovanému určité plnenie, a že žalovaný za toto plnenie neposkytol riadne a včas dohodnutú náhradu (odplatu) alebo poskytnuté požičané peňažné prostriedky nevrátil. Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti; žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno preukázať uzavretie zmluvy a poskytnutie plnenia podľa nej. Pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu.

19. V danom prípade nebolo medzi stranami sporné, že uzatvorili zmluvu o pôžičke. Spornou bola skutočnosť o odovzdaní peňazí na základe podmienok dohodnutých v zmluve o pôžičke.

20. Žalovaný (dlžník) nie je procesným subjektom, ktorého by sa vyššie spomenuté procesné povinnosti netýkali; pokiaľ sa chce v konaní úspešne brániť, musí tvrdiť, že poskytnuté plnenie buď neprijal, alebo za poskytnuté plnenie zaplatil alebo poskytnuté plnenie vrátil a na svoje tvrdenie musí označiť dôkazy. Teória v tejto súvislosti hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi subjekty konania v závislosti na aktuálnom stave (priebehu) konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti strán hmotnoprávneho vzťahu. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu.

21. Pri posudzovaní dôkazného bremena na strane tej - ktorej strany treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t. j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. V prejednávanej veci spočívalo bremeno tvrdenia na žalobcovi, že so žalovanou uzavrel zmluvu o pôžičke a že túto pôžičku aj reálne poskytol.

22. Z ustanovenia § 132 ods. 1 C.s.p. vyplýva, že v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

23. Citované ustanovenie stanovuje dôkaznú povinnosť strán v sporovom konaní, t. j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na stranách sporu. Strana, ktorá neoznačila dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i tú stranu sporu, ktorá síce navrhla dôkazy o pravdivosti svojich

tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie strany nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre stranu nepriaznivé rozhodnutie.

24. Aby strana sporu mohla splniť svoju zákonnú povinnosť označiť potrebné dôkazy, musí predovšetkým splniť svoju povinnosť tvrdenia. Predpokladom dôkaznej povinnosti je teda tvrdenie skutočností stranou, tzv. bremeno tvrdenia. Medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou je úzka vzájomná väzba. Ak strana nesplní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, potom spravidla ani nemôže splniť dôkaznú povinnosť. Nesplnenie povinnosti tvrdenia, teda neunesenie bremena tvrdenia, má za následok, že skutočnosť, ktorú účastník vôbec netvrdil a ktorá nevyšla inak v konaní najavo, spravidla nebude predmetom dokazovania. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre stranu väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie. Zákon stranám ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti; potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností, je určovaný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov. Táto norma zásadne určuje jednak rozsah dôkazného bremena, t. j. okruh skutočností, ktoré musia byť ako rozhodné preukázané, jednak nositeľa dôkazného bremena.

25. Okresný súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, pretože žalobca svoj nárok nepreukázal a tak neunesol dôkazné bremeno. Okresný súd zistil, že zmluva o pôžičke je neplatná, ale z odôvodnenia rozsudku nie je možné zistiť, ako súd k takému záveru dospel, pretože zmluva o pôžičke obsahuje všetky podstatné zákonom uložené náležitosti, je určitá, zrozumiteľná a podpísaná oboma zmluvnými stranami. Zmluva je podpísaná oboma zmluvnými stranami, čo v konaní pred okresným súdom nenamietali a žalovaná potvrdila, že zmluvu o pôžičke, z ktorej si žalobca uplatňuje svoj nárok, aj podpísala. Preto záver okresného súdu, že zmluva o pôžičke je neplatná, nie je správny. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka, Zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. V danom prípade išlo medzi stranami o zmluvný vzťah, v ktorom právny predchodca žalobcu ako veriteľ dobrovoľne súhlasil s poskytnutím peňazí pre žalovanú ako dlžníčku a žalovaná súhlasila a mala záujem o poskytnutie peňazí od žalobcu s tým, že tieto vráti. Pri zmluve o pôžičke ide o dvojstranný zmluvný vzťah a žalovaná nebola povinná takúto zmluvu uzatvoriť a ani nebola povinná podpísať zmluvu s tým, že potvrdila prevzatie peňazí v sume vo výške 12000 eur pri podpise zmluvy. Mala možnosť odmietnuť zmluvu o pôžičke podpísať, prípadne do textu zmluvy doplniť inú výšku prevzatej sumy, alebo dohodnúť s veriteľom iný spôsob odovzdania peňazí v požadovanej sume žalovanou. Nemožno preto súhlasiť so záverom okresného súdu v danej veci, že zmluva je neplatná, pretože žalovaná prevzala iba sumu 6000 eur. Z akého dôvodu by mala byť zmluva o pôžičke neplatná ohľadne sumy 6000 eur, keď veriteľ túto sumu žalovanej ako dlžníčke poskytol a ona potvrdila, že túto sumu prijala s tým, že ju veriteľovi ako žalobcovi vráti, k čomu sa zaviazala svojim podpisom, z odôvodnenia rozhodnutia súdu nevyplýva. Preto v rozsahu uplatnenej sumy 6000 eur nie je preukázaná neplatnosť zmluvy. Okrem toho, zo zmluvy vyplýva, že žalovaná prevzala pôžičku vo výške 12000 eur pri podpise zmluvy. Podpis žalovanej na zmluve o pôžičke nebol spochybnený, len žalovaná sa snažila preukázať, že prevzala len sumu 6000 eur, čo však doteraz preukázané v tomto konaní nebolo, v porovnaní s existujúcou zmluvou o pôžičke a podpisom žalovanej, že pri uzatvorení zmluvy o pôžičke prevzala sumu vo výške 12000 eur, ktorú sa zaväzuje vrátiť. Žalovaná ale doteraz v konaní dostatočnými dôkaznými prostriedkami nepreukázala, že zmluvu o pôžičke nepodpísala a tak nepotvrdila prevzatie sumy 12000 eur. Žalovaná už pri podpise a uzatvorení zmluvy o pôžičke zo dňa 15.6.2012 potvrdila svojim podpisom prevzatie sumy 12000 eur a tak nie je potrebné skúmať výšku sumy, ktorá bola odovzdaná podľa zmluvy žalovanej, pretože sama svojim podpisom potvrdila prevzatie 12000 eur. Okresný súd dospel k záveru o existencii bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej z dôvodu, že žalovaná tvrdila, že prevzala inú sumu, akú potvrdila svojim podpisom na zmluve. Iba prijal tvrdenie žalovanej, ale nezaoberal sa samotným vyhodnotením zmluvy o pôžičke zo dňa 12.6.2012 ohľadne jej obsahu a zmluvných dojednaní pri aplikácii ustanovenia § 657 Občianskeho zákonníka. Okresný súd musí najskôr ustáliť záver o platnosti alebo neplatnosti zmluvy o pôžičke, ktorý zodpovedá výsledkom vykonaného dokazovania a riadneho odôvodnenia a až potom, ak zistí, že zmluva o pôžičke nebola platne uzavretá, že strany sa nedohodli na jej obsahu, pričom však nemusí byť uzavretá písomne, tak až potom bude skúmať predpoklady vzniku bezdôvodného obohatenia.

26. Odvolací súd v súvislosti s uvedenými závermi súdu prvej inštancie, považuje za potrebné zdôrazniť, že pre posúdenie nároku žalobcu je potrebné skúmať, či boli naplnené zákonné predpoklady preukazujúce vznik bezdôvodného obohatenia sa žalovanej. Medzi tieto predpoklady patrí 1. vznik bezdôvodného obohatenia objektívne merateľného v peňažných jednotkách na strane určitej osoby, 2. získanie majetkového prospechu na strane obohateného na základe právnych skutočností, ktoré sú uvedené v zákone, 3. vznik majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, ktorá postihuje inú určitú osobu, pričom táto majetková ujma zodpovedá zmienenému bezdôvodnému obohateniu na strane obohateného. V odvolaní žalobca dôvodne namietal, že súd prvej inštancie sa splnením predmetných zákonných znakov bezdôvodného obohatenia sa zo strany žalovanej vôbec nezaoberal, nevyhodnotil skutkovú podstatu predmetného bezdôvodného obohatenia, ale predovšetkým svoje rozhodnutie o vzniku bezdôvodného obohatenia sa žalovanej nedostatočne odôvodnil. Dôvodne namietal, že okresný súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci a tvrdil, že subjektívna premlčacia lehota nemohla začať plynúť dňa 15.06.2012, nakoľko vtedy právny predchodca žalobcu jednoznačne nevedel, že sa žalovaná bezdôvodne obohatila. Tej totiž bola poskytnutá finančná hotovosť vo výške 12.000,- Eur, čo preukazuje aj zmluva o spotrebiteľskom úvere, v ktorej je uvedené v článku VI., že „Dlžník svojim podpisom na tejto zmluve potvrdzuje, že od veriteľa prevzal celú čiastku úveru vo výške 12.000,- Eur, a to v hotovosti, v deň podpisu tejto Zmluvy.“ Je dôvodné tvrdenie odvolateľa, že žalovaná podpísala zmluvu o pôžičke ako osoba, ktorá nemá obmedzenú spôsobilosť na právne úkony, kde bola uvedená suma 12.000,- Eur. Pokiaľ ide o odvoláciu námietku nesprávneho právneho posúdenia ohľadne premlčania bezdôvodného obohatenia, tak z vykonaného dokazovania okresným súdom nevyplýva, že na strane žalovanej vzniklo bezdôvodné obohatenie a preto otázku premlčania nie je možné skúmať, keď nie je ani ustálené, kedy žalovanej vzniklo bezdôvodné obohatenie a v akej sume. Záver okresného súdu, že právnenému predchodcovi žalobcu boli od samého začiatku uzatvorenia zmluvy so žalovanou známe konkrétne skutočnosti, na základe ktorých mal vedomosť, že poskytol plnenie vo výške 6.000,- Eur, a teda že predmetná zmluva je neplatná, nakoľko sám svojim konaním uviedol do omylu žalovanú, ktorý úmyselne svojim konaním vyvolal, je nesprávny, nepreskúmateľný a vôbec nie je odôvodnený. Žalovaná uzatvorila zmluvu deklarujúcu poskytnutie hotovostných finančných prostriedkov, ktoré v skutočnosti neobdržala. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu nie je možné zistiť, čo viedlo súd k názoru, že právny predchodca žalobcu od okamihu uzatvorenia zmluvy, teda odo dňa 15.06.2012 vedel, že zmluva je neplatná, nakoľko jej neplatnosť úmyselne zapríčinil. Ako k tomuto záveru súd dospel, nemožno zistiť, keď v uvedený deň žalovaná dobrovoľne zmluvu podpísala a svojim podpisom potvrdila v čl. VI zmluvy o pôžičke, že „Dlžník svojim podpisom na tejto zmluve potvrdzuje, že od veriteľa prevzal celú čiastku úveru vo výške 12.000,- Eur, a to v hotovosti, v deň podpisu tejto Zmluvy.“ Okresný súd sa zrejme dostatočne nezaoberal zmluvou o pôžičke zo dňa 15.6.2012. Rovnako nemožno preskúmať názor súdu, že žalobca vedel aj to, že žalovaná v dôsledku prijatia majetkového prospechu plnením z neplatného právneho úkonu, o ktorého neplatnosti mal žalobca a jeho právny zástupca vedomosť, sa bezdôvodne obohatila, preto začala dňa 15.06.2012 plynúť subjektívna premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia. Rovnako nie je správny záver súdu, že žalovaná uzatvorila zmluvu deklarujúcu poskytnutie hotovostných finančných prostriedkov, ktoré v skutočnosti neobdržala. Ale predsa zo zmluvy o pôžičke z čl. VI vyplýva, že „Dlžník svojim podpisom na tejto zmluve potvrdzuje, že od veriteľa prevzal celú čiastku úveru vo výške 12.000,- Eur, a to v hotovosti, v deň podpisu tejto Zmluvy.“ Preto nie je správne zistenie súdu, že finančné prostriedky žalovaná neobdržala. V spise sa nachádza o tom dôkaz a to Zmluva o pôžičke, s ktorou sa okresný súd dostatočne neoboznámil a ako dôkaz ju ani nevyhodnotil.

27. Ako vyplýva zo záveru okresného súdu, právnenému predchodcovi žalobcu boli od samého začiatku uzatvorenia zmluvy so žalovanou známe konkrétne skutočnosti, na základe ktorých mal vedomosť, že poskytol plnenie vo výške 6.000,- Eur, a teda že predmetná zmluva je neplatná, nakoľko sám svojim konaním uviedol do omylu žalovanú, ktorý úmyselne svojim konaním vyvolal. Žalovaná uzatvorila zmluvu deklarujúcu poskytnutie hotovostných finančných prostriedkov, ktoré v skutočnosti neobdržala. Právny predchodca žalobcu od okamihu uzatvorenia zmluvy, teda odo dňa 15.06.2012 vedel, že zmluva je neplatná, nakoľko jej neplatnosť úmyselne zapríčinil. Vedel aj to, že žalovaná v dôsledku prijatia majetkového prospechu plnením z neplatného právneho úkonu, o ktorého neplatnosti mal žalobca a jeho právny zástupca vedomosť, sa bezdôvodne obohatila, preto začala dňa 15.06.2012 plynúť subjektívna premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia. K premlčaniu práva na vydanie bezdôvodného obohatenia došlo dňa 15.06.2014 a žaloba na súd bola podaná dňa 04.05.2015, teda po uplynutí 2-ročnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalovaná vzniesla námietku premlčania a preto súd žalobu zamietol. Takýto záver okresného súdu ale nevyplýva z vykonaného dokazovania, nie

je možné zistiť, ako súd posúdil a zistil to, čo mal žalobca, resp. jeho právny predchodca vedieť, z akých skutkových okolností vychádzal pri závere o vedomosti žalobcu o tom, že sa žalovaná bezdôvodne obohatila, pri existencii zmluvných dojednaní medzi stranami, teda veriteľom a dlžníčkou, ktoré obsahuje zmluva o pôžičke zo dňa 15.6.2012.

28. Prehnané formalistické požiadavky všeobecného súdu na formuláciu predmetu zmluvy sú ústavne neakceptovateľné. Úloha všeobecného súdu pri hľadaní riešenia súdnej právnej veci a interpretácii relevantných právnych úkonov totiž nespočíva vo „vyhľadávaní“ dôvodov neurčitosti predmetu zmluvy (prípadne iných dôvodov jeho neplatnosti), ale v poskytnutí súdnej ochrany účastníkom občianskeho súdneho konania. Táto má byť založená okrem iného aj na zohľadnení a plnej aplikácii všetkých zákonných kritérií platných pre výklad právnych úkonov a súčasnej preferencii výkladu v prospech platnosti, a nie neplatnosti právneho úkonu. Nemožno rozumne pochybovať o účele, ktorý zákonodarcu sledoval citovanými ustanoveniami. Určitosť právneho úkonu je zákonnou podmienkou jeho platnosti a jej považovaná za náležitosť prejavu vôle. Právny úkon možno považovať za určitý vtedy, ak jeho obsah nie je vnútorne rozporný a súčasne je jeho predmet jasne určený. Vychádzajúc z princípu preferencie platnosti právneho úkonu pred jeho neplatnosťou súčasne platí, že aj v prípade určitých pochybností o určitosti obsahu, či predmetu právneho úkonu, tento bude neplatným len vtedy, ak tieto nedostatky nemožno preklenúť ani použitím interpretačných pravidiel stanovených v § 35 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Ak totiž tieto nedostatky možno takýmto spôsobom preklenúť, je ústavnou povinnosťou všeobecného súdu uprednostniť výklad, ktorý vedie k platnosti právneho úkonu, a nie naopak. Z tohto dôvodu preferencia výkladu uchovávaajúceho právny úkon v platnosti, kladie vysoké nároky aj na odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktorým sa právny úkon vyhlasuje za neplatný. Z takého rozhodnutia musí byť najmä dostatočne zrejmé, z akého právneho dôvodu má neplatnosť právneho úkonu vyplývať, či porušenie danej právnej normy skutočne vedie k neplatnosti právneho a aké skutkové zistenia preukazujú naplnenie predpokladov právnej normy, z ktorej vyplýva neplatnosť právneho úkonu (nález Ústavného súdu SR z 1. apríla 2015, sp. zn. I. ÚS 640/2014).

29. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že výpočet skutkových podstát bezdôvodného obohatenia sa je v Občianskom zákonníku uvedený exemplifikatívne, čo znamená, že tieto ustanovenia sa môžu použiť aj na situácie, ktoré nie sú v zákone výslovne uvedené (ÚS ČR, sp. zn. IV. ÚS 1241/2012). Avšak je potrebné, aby v každom jednom prípade boli skúmané všetky zákonné znaky, odôvodňujúce vznik bezdôvodného obohatenia sa konkrétneho subjektu. V predmetnom prípade súd prvej inštancie sa predmetnými znakmi vôbec nezaoberal, a už vôbec dostatočne neodôvodnil, na základe čoho - akých skutkových tvrdení, dospel k záveru o bezdôvodnom obohatení sa žalovanej. Pokiaľ ide o návrh žalovanej na zastavenie konania z dôvodu, že v inom konaní bola riešená otázka platnosti zmluvy o pôžičke zo dňa 15.6.2012, tak otázku, ktorá sa rieši v inom konaní o určenie neplatnosti zmluvy, bol oprávnený vyriešiť si sám súd prvej inštancie ako predbežnú otázku vo veci uplatneného nároku žalobcu na plnenie, teda v tejto danej veci a preto návrh žalovanej na zastavenie konania nebol opodstatnený.

30. Odvolací súd z obsahu spisu a odôvodnenia rozsudku zistil, že okresný súd iba prevzal tvrdenia žalovanej ohľadne toho, že peniaze žalobca žalovanej neodovzdal v sume, ktorú si uplatňuje v tomto konaní. Nebol správny záver súdu, že peniaze boli poskytnuté iba v sume 6000 eur, pretože z ustanovenia čl. VI zmluvy o pôžičke vyplýva, že „Dlžník svojim podpisom na tejto zmluve potvrdzuje, že od veriteľa prevzal celú čiastku úveru vo výške 12.000,- Eur, a to v hotovosti, v deň podpisu tejto Zmluvy.“ Preto je jednoznačne preukázané uzavretie zmluvy o pôžičke ako aj prevzatie sumy 12000 eur žalovanou a jej záväzok poskytnuté prostriedky vrátiť v určenej dobe tak, ako z ustanovenia § 657 Občianskeho zákonníka vyplýva, že Zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Žalovaná tak svojim podpisom potvrdila splnenie záväzku zo strany žalobcu poskytnúť jej peniaze pri podpise zmluvy. Bolo vecou žalovanej nepodpísať zmluvu o pôžičke, pokiaľ neprevezme peniaze od žalobcu a keďže zmluvu podpísala, prevzatie peňazí sama potvrdila a zároveň sa podpisom zaviazala vrátiť peniaze v dohodnutej dobe. Nebolo preto dohodnuté, že peniaze budú poskytnuté neskôr, teda po podpísaní zmluvy o pôžičke, to nevyplýva zo žiadneho ustanovenia zmluvy o pôžičke. Okresný súd iba prevzal bez náležitého zistenia pravdivosti, tvrdenie žalovanej a iba na základe toho rozhodol, a preto jeho rozhodnutie bolo nesprávne. Povinnosťou okresného súdu bolo najskôr dostatočne zistiť skutkový stav a tento právne posúdiť v súlade s ustanovením § 657 Občianskeho zákonníka a najmä sa dostatočne oboznámiť so znením zmluvy o pôžičke. Ako bolo už uvedené, podstatnými náležitosťami zmluvy o pôžičke sú prenechanie (odovzdanie) veci, najmä peňazí a povinnosť vrátiť vec rovnakého

druhu a určenie času vrátenia. V danej veci žalobca prenechal a odovzdal peniaze žalovanej pri podpise zmluvy o pôžičke v sume 12000 eur, ktorú skutočnosť žalovaná potvrdila svojim podpisom na zmluve a zároveň potvrdila aj to, že peniaze vráti v dohodnutom čase.

31. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalobcu a dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je potrebné zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, keď bol predčasný a nepreskúmateľný záver okresného súdu, že žalobu je potrebné zamietnuť z dôvodu premlčania nároku vyplývajúceho z bezdôvodného obohatenia žalovanej, keď v spise sa nachádza stranami sporu platne uzavretá zmluva o pôžičke, z ktorej si žalobca dôvodne uplatnil svoj nárok podanou žalobou, pretože žalovaná nepreukázala, že pôžičku, ktorej prevzatie potvrdila svojim podpisom žalobcovi vrátila v dohodnutom čase. Odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie môže sám platnosť právneho úkonu posúdiť ako prejudiciálnu otázku vo vzťahu k žalobcom uplatnenému nároku na plnenie proti žalovanej na základe uzatvorenej zmluvy o pôžičke zo dňa 15.6.2012 a to bez potreby rozhodnutia o neplatnosti v osobitnom spore.

32. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ust. § 220 C.s.p.. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Podľa ustanovenia § 220 ods. 2 C.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil.

33. Štruktúra odôvodnenia rozhodnutia je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ustanovenie § 220 ods. 2 C.s.p. dochádza nielen k tomu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci.

34. Odvolací súd hodnotí rozhodnutie okresného súdu ako nepreskúmateľné. Z odôvodnenia rozsudku nemožno zistiť, z akých skutkových zistení súd vychádzal, keď dospel k záveru, že žalobca dôkazné bremeno neunesol a nepreukázal platné uzavretie zmluvy o pôžičke, teda reálne odovzdanie peňazí zo strany žalobcu pre žalovanú. Povinnosťou súdu v danej veci okrem iného bolo, aby sa oboznámil aj so zmluvou o pôžičke, z ktorej by zistil skutočnosti odôvodňujúce uzavretie zmluvy o pôžičke a jej obsah, z ktorého jednoznačne vyplýva, že strany sporu už pri podpise zmluvy potvrdili splnenie podstatných náležitostí zmluvy podľa § 657 Občianskeho zákonníka a to odovzdanie peňazí zo strany žalobcu pre žalovanú a povinnosť vrátiť peniaze v určenom čase zo strany žalovanej. Zo zmluvy nevyplýva splnenie záväzku až v budúcnosti, pretože záväzok sa mal splniť a peniaze odovzdať pri podpise zmluvy, čo žalovaná sama svojim podpisom potvrdila. V tomto prípade, pokiaľ by jej neboli peniaze zo strany žalobcu odovzdané, nebola by zmluvu podpísala.

35. Vady zakladajúce zmätočnosť súdneho rozhodnutia, ktoré súd zavinil svojím procesným postupom, spravidla vždy strane odnímajú možnosť konať pred súdom. Tieto vady zakladajú nepreskúmateľnosť rozhodnutia ako celku, ktorá môže byť dôsledkom obsahovej a gramatickej nezrozumiteľnosti, neurčitosti alebo neodôvodnenosti rozhodnutia. V prípade, keď je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, jedná sa o zmätočné rozhodnutie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo strany na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkové otázky. Samotné rozhodnutie musí byť logickým a právnym vyústením priebehu konania, pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti, s dôrazom na prvky vykonateľnosti, zrozumiteľnosti a určitosti jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k výroku rozhodnutia.

36. Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil,

prečo nevykonali ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

37. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

38. Odvolací súd z obsahu preskúmaného rozsudku ako aj konania, ktoré mu predchádzalo zistil, že rozsudok súd prvej inštancie a jeho odôvodnenie nie je v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, keďže závery v ňom obsiahnuté sú nedostatočné, nejasné a nezrozumiteľné. V odôvodnení rozsudku nie sú uvedené komplexne skutkové zistenia v spojitosti s čiastkovými zisteniami, ktoré by mali mať logickú nadväznosť, aby v súhrne umožnili vytvoriť záver o celkovom skutkovom stave. Súd musí potrebné údaje, hodnotenia a závery o rozhodných skutočnostiach formulovať vlastnými slovami s prihliadnutím na konkrétne okolnosti danej veci, a to najmä na obsah dokazovania, zložitnosť zisťovania skutkového stavu, návrhy strán na doplnenie dokazovania, čo v odôvodnení preskúmaného rozsudku absentuje. Rozsudok tak nenapĺňa požiadavku zrozumiteľnosti a presvedčivosti, neobsahuje riadne hodnotenie dôkazov.

39. Nebolo postačujúce iba zhrnúť obsah prednesov strán sporu, ale ich skutkovo vyhodnotiť a právne posúdiť a záver aj dostatočným spôsobom odôvodniť. Okresný súd v odôvodnení rozsudku iba prijal tvrdenia žalovanej, ale neodôvodnil, prečo neprijal tvrdenia žalobcu v podanej žalobe a nevyhodnotil ich v súlade s tvrdeniami žalovanej a neposúdil ich podľa znenia samotnej zmluvy o pôžičke, ale nepovažoval za potrebné vykonať riadne dokazovanie vo veci, ktorú prejednával a preto žalobu bez dostatočného odôvodnenia zamietol a iba poukázal na tvrdenia žalovanej o premlčaní nároku z bezdôvodného obohatenia, ktorého existenciu ani nemal preukázanú. Nevysvetlil však, z akých záverov vychádzal v otázke nedôvodnosti nároku žalobcu v danom spore.

40. Uvedeným postupom súdu prvej inštancie bolo znemožnené stranám, aby uskutočňovali procesné práva a tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces a nemožno tento nedostatok napraviť v odvolacom konaní. Podľa názoru odvolacieho súdu sa súd prvej inštancie mal v rozhodnutí venovať presvedčivému odôvodneniu svojho záveru o nedôvodnosti uplatneného nároku. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd nemôže argumentáciu strany odmietnuť ako nesprávnu, ale jeho povinnosťou je tiež uviesť, v čom jej nesprávnosť spočíva. Konštatovanie súdu, že argumenty strany sú nesprávne alebo irelevantné bez toho, aby uviedol, prečo ich považuje za nesprávne a irelevantné, možno považovať za nedostatočné odôvodnenie. O takýto prípad išlo aj v súdenom spore, keďže súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku vôbec nereagoval na tvrdenia žalobcu a rovnako na obranu žalovanej, iba konštatoval, že žalobca bol neúspešný a žaloba bola zamietnutá. Za týchto okolností rozsudok súdu prvej inštancie nie je odôvodnený v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, nakoľko súd prvej inštancie svoje rozhodnutie neodôvodnil ústavne prijateľným spôsobom. Rovnako boli dôvodné odvolacie námietky žalobcu, že napadnutý rozsudok bol vydaný bez vykonaného dostatočného dokazovania a zle vyhodnotil dôkazy, ktoré mal k dispozícii. Dôvodná bola aj odvolacia námietka nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvej inštancie nezobral do úvahy listinné dôkazy, ktoré sa v predmetnom súdnom spise nachádzajú. Žalobca tiež nesúhlasil s postupom súdu prvej inštancie, že dokazovanie nepovažoval za dôležité vykonať, neoboznámil sa so znením zmluvy o pôžičke dostatočne tak, aby zistil ako sa strany v zmluve dohodli a čo bolo jej obsahom a vo veci bez ďalšieho rozhodol s nepreskúmateľným záverom o nedôvodnosti podanej žaloby z dôvodu premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia.

41. Rozhodnutie okresného súdu nie je potom jasné a zrozumiteľné, nedáva odpovede na všetky právne a skutkové otázky a pri jeho vydaní neboli zachované formálne a obsahové náležitosti, s dôrazom na prvky zrozumiteľnosti a určitosti jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k výroku rozhodnutia.

42. Aby súd mohol rozhodnúť o veci samej, musí najskôr zistiť skutkový stav veci, ktorý zistí predovšetkým prostredníctvom vykonaných dôkazov (§ 215 ods. 1 C.s.p.) a následne ich hodnotením.

Významnú úlohu v procese hodnotenia dôkazov § 191 C.s.p. má vnútorné presvedčenie súdu, ktoré nemá predstavovať svojvoľu a nezodpovednosť súdu, ale malo by sa vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia jednotlivých dôkazov jednotlivo, aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Zásada voľného hodnotenia dôkazov má svoje limity. Jej kontrola sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku upraveného v § 220 ods. 2 C.s.p. Z formulácie § 191 C.s.p. možno vyvodiť, že súd je povinný navzájom si odporujúce dôkazy hodnotiť a zdôvodniť, prečo niektoré z nich pokladá za nevierohodné, prečo niektoré odmietol vziať pri formulovaní rozhodnutia do úvahy, prípadne aj prečo sa niektorými dôkaznými návrhmi odmietol zaoberať. Tieto nedostatky odôvodnenia spolu s tzv. opomenutými dôkazmi, o ktorých súd nerozhodol vôbec, zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia.

43. S prihliadnutím na uvedené, v danom prípade odvolateľ dôvodne namietal, že súd nesprávnym procesným postupom tým, že rozhodnutie dostatočným spôsobom neodôvodnil, znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, (§ 365 ods. 1 písm. b) C.s.p).

44. Vychádzajúc zo základného práva na prístup k súdnej ochrane je potrebné zdôrazniť, že nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť (tiež označovaná ako zmätočnosť) súdneho rozhodnutia, musí byť v opravnom konaní napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku); konvalidácia tohto nedostatku (zmätočného rozhodnutia) súdom vyššej inštancie neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy tiež pre zachovanie princípu dvojinstančnosti. Tomu zodpovedá aj znenie ustanovenia § 388 Civilného sporového poriadku, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku), ani na jeho zrušenie (§ 389 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Pokiaľ existujú dôvody pre zrušenie (kasáciu) rozhodnutia, čo zároveň vylučuje, aby mohlo byť rozhodnutie potvrdené, nemožno ho ani zmeniť.

45. S prihliadnutím na uvedené, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

46. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude opätovne vec prejednať, znova vychádzajúc z výsledkov dokazovania posúdiť žalobou uplatnený nárok podľa príslušných právnych noriem. Výsledky vykonaného dokazovania je nevyhnutné potom vyhodnotiť, vychádzajúc zo základného princípu voľného hodnotenia dôkazov zakotveného v Článku 15 Základných princípov Civilného sporového poriadku a v ustanovení § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty žalobcu, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť. Rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

47. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

48. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je

rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).
Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).